

ด่วนที่สุด

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สำนักพัฒนานโยบายและแผนการประชาสัมพันธ์ ส่วนนโยบายและแผนฯ โทร. ๐ ๒๖๑๘ ๒๓๑๓ ต่อ ๑๕๒๓

ที่ นร ๐๒๒๐.๐๒/๖๑๓๖๐

วันที่ ๑๗

กรกฎาคม ๒๕๕๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ประชาสัมพันธ์แนวทางการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ความมั่นคงทางทะเล

เรียน ผอ.สปช.๑-๘ /ปชส. ๗๖ จังหวัด / ผอ.สวท. /ผอ.สทท.

ด้วย สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจแห่งชาติ มีหนังสือที่ นร ๐๘๑๕/๔๓๖๘ ลงวันที่ ๒๑ มิถุนายน ๒๕๕๖ ขอความร่วมมือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องประชาสัมพันธ์ยุทธศาสตร์ความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล (พ.ศ.๒๕๕๕-๒๕๕๙) โดย กปส.ได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบในประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๕ การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ องค์ความรู้ และความตระหนักรู้ความสำคัญของทะเล ข้อ ๕.๒ รณรงค์ให้ความรู้ การศึกษา และประชาสัมพันธ์กับประชาชนและผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสีย ให้ตระหนักถึงความสำคัญและการใช้ประโยชน์จากทะเล อย่างยั่งยืนและเหมาะสม รวมทั้งเปิดโอกาสให้เข้ามามีส่วนร่วมในการปกป้องและรักษาความมั่นคงทางทะเล ซึ่ง กปส.ได้ชี้แจงว่า สามารถสนับสนุนการประชาสัมพันธ์ดังกล่าว โดยสอดแทรกในกิจกรรมตามภารกิจประจำ “โครงการประชาสัมพันธ์เพื่อสนับสนุนการแก้ไขปัญหาสาธารณภัยและภาวะวิกฤตกรมประชาสัมพันธ์ ปี ๒๕๕๖” (เอกสารแนบ ๑)

ในการนี้ สนผ.ใคร่ขอความอนุเคราะห์หน่วยงานของท่านประชาสัมพันธ์ยุทธศาสตร์ความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล (พ.ศ.๒๕๕๕-๒๕๕๙) และข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับความสำคัญและการใช้ประโยชน์จากทะเล ทั้งนี้ สนผ.ได้จัดทำข้อมูลเบื้องต้นแนบมาพร้อมนี้ และท่านสามารถ Download เอกสารได้ที่หน้าเว็บไซต์ สนผ.(สนช.)

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ด้วย จะเป็นพระคุณยิ่ง

(นางจิตติมา จารุจินดา)

ผอ.สนผ.

ส่วนที่๓๓ บันทึกข้อความ

เลขรับ	1285	วันที่	๑๒ มี.ค. ๒๕๖๖
เวลา	13.30 น.	ผู้รับ	๒

ส่วนราชการ สำนักพัฒนานโยบายและแผนฯ ส่วนนโยบายและแผนฯ โทร. ๐ ๒๖๑๘ ๒๓๒๓ ต่อ ๑๕๒๓

ที่ นร ๐๒๒๐.๐๒/๑๒๘๕

วันที่ ๙ กรกฎาคม ๒๕๖๖

เรื่อง ลงนามหนังสือส่งแนวทางการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล

พ.ศ.๒๕๕๕ - ๒๕๕๙

ใจความเรื่อง

เรียน อปส. ผ่าน รปส. (นายไพฑูรย์ หิรัญประดิษฐ์)

เพื่อโปรดพิจารณา/ลงนาม

๑. เรื่องเดิม

สำนักงานสภาพความมั่นคงแห่งชาติมีหนังสือที่ นร ๐๘๐๕/๔๓๖๘ ลงวันที่ ๒๑ มิถุนายน ๒๕๕๖ ขอความร่วมมือหน่วยงานต่าง ๆ พิจารณาร่างแผนปฏิบัติการตามยุทธศาสตร์ความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล (พ.ศ.๒๕๕๕ - ๒๕๕๙) และพิจารณาการแบ่งมอบหน่วยงานรับผิดชอบตามร่างยุทธศาสตร์ฯ โดยให้แต่ละหน่วยงานพิจารณายุทธศาสตร์ฯ และกรอกรายละเอียดแบบฟอร์มแนวทางการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ฯ ส่งคืนสำนักงานสภาพความมั่นคงแห่งชาติ ภายในวันที่ ๙ สิงหาคม ๒๕๕๖ (เอกสารแนบ ๑)

๒. ข้อเท็จจริง

๒.๑ สนผ. ได้พิจารณาการแบ่งมอบหน่วยงานรับผิดชอบตามร่างยุทธศาสตร์ความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล (พ.ศ.๒๕๕๕ - ๒๕๕๙) พบว่า กปส. เกี่ยวข้องเป็นหน่วยงานรับผิดชอบร่วมในประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๕ การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ องค์ความรู้ และความตระหนักรู้ความสำคัญของทะเล ข้อ ๕.๒ รมรณคให้ความรู้ การศึกษา และประชาสัมพันธ์กับประชาชนและผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสีย ให้ตระหนักถึงความสำคัญและการใช้ประโยชน์จากทะเลอย่างยั่งยืนและเหมาะสม รวมทั้งเปิดโอกาสให้เข้ามามีส่วนร่วมในการปกป้องและรักษาความมั่นคงทางทะเล

๒.๒ การประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับความสำคัญทางทะเล เป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับสาธารณสุขและภาวะวิกฤต ซึ่ง กปส. กำหนดไว้ในยุทธศาสตร์ที่ ๒ พัฒนาการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารนโยบายและการดำเนินงานของรัฐให้เกิดภาพลักษณ์ที่ดีของประเทศ “โครงการประชาสัมพันธ์เพื่อสนับสนุนการแก้ไขปัญหาสาธารณสุขและภาวะวิกฤตกรมประชาสัมพันธ์” ในปี ๒๕๕๖ ได้กำหนดกิจกรรมและจัดสรรงบประมาณให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการแล้ว (เอกสารแนบ ๒) และกำหนดเป็นยุทธศาสตร์สำคัญของ กปส. ในปี ๒๕๕๗ - ๒๕๕๙

๒.๓ การประชาสัมพันธ์ร่างยุทธศาสตร์ความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล พ.ศ.๒๕๕๕ - ๒๕๕๙ กปส. สามารถสนับสนุนโดยสอดคล้องในกิจกรรมตามภารกิจประจำของ กปส. ในปี ๒๕๕๖ ตามข้อ ๒.๒ ดังนี้-

/ข้อ ๓ โครงการ...

ข้อ ๓ โครงการประชาสัมพันธ์เชื่อมโยงข้อมูลอันเกิดจากสาธารณภัยและภาวะวิกฤต
ในลักษณะบูรณาการผ่านสื่อ กปส. ในพื้นที่

ข้อ ๔ โครงการประชาสัมพันธ์เชื่อมโยงข้อมูลอันเกิดจากสาธารณภัยและภาวะวิกฤต
ในลักษณะบูรณาการผ่านสื่อ กปส. ระดับประเทศ

ข้อ ๕ โครงการพัฒนาและขยายเครือข่ายการประชาสัมพันธ์

๕.๔ กิจกรรมประชาสัมพันธ์สร้างและพัฒนาเครือข่ายการประชาสัมพันธ์

๒.๔ สนผ. ได้กรอกแนวทางการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ความมั่นคงทางทะเล
พ.ศ.๒๕๕๕ - ๒๕๕๙ ตามแบบฟอร์มที่ สมช. กำหนด โดยปี ๒๕๕๖ ใช้กิจกรรมตามข้อ ๒.๓ ซึ่งเป็นการ
สอดแทรกในการกิจประจำของ กปส.

อนึ่งหากในปี ๒๕๕๗ - ๒๕๕๙ ไม่มีการจัดสรรงบประมาณให้ กปส. เป็นการเฉพาะ
กปส. จะสอดแทรกการประชาสัมพันธ์ในการกิจประจำ โดยเพิ่มเนื้อหาการประชาสัมพันธ์ยุทธศาสตร์ความ
มั่นคงแห่งชาติทางทะเล (เอกสารแนบ ๓)

๓. ข้อพิจารณา

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หากเห็นชอบด้วยคำริคุณาลงนามในหนังสือส่งร่างแผนปฏิบัติ
ราชการตามยุทธศาสตร์ความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล (พ.ศ.๒๕๕๕ - ๒๕๕๙) ให้กับ สมช. (เอกสารแนบ ๔)
จักเป็นพระคุณยิ่ง

ลงนามแล้ว

(นายอภิรักษ์ จันทรังษี)
อปส.

๑๑ กค ๒๕๕๖

(นางจิตติมา จารุจินดา)

ผอ.สนผ.

(นายประวิณ พัฒนะพงษ์)
รปส.

- 9 ก.ค. 2556

- เจ้าเลขาฯ.รทท
เลขาฯ.รทท
๑๙ ก.ค. ๕๕

ทราบ/เรียน ๑๐๖๖
- เพื่อดำเนินการต่อไป

(นางลีนินา วิมุกตานนท์)
สอ.ส.น.

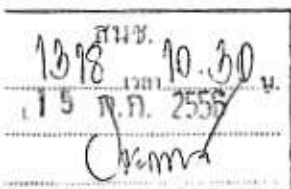
15 ก.ค. 2556

อปส. (นายอภิรักษ์ จันทรังษี) ๑๐๖๖ รปส. (นายประวิณ พัฒนะพงษ์) ๑๐๖๖

- ๙ ก.ค. ๒๕๕๖

รปส. (นายประวิณ พัฒนะพงษ์) ๑๐๖๖ - ๙ ก.ค. ๒๕๕๖

- ๙ ก.ค. ๒๕๕๖

รปส. (นายไพฑูรย์ ทิรัญประดิษฐ์) ๒๓๓๕

ด่วนที่สุด

ที่ นร ๐๒๒๐.๐๒/๑๓๑๘

สำเนา

กรมประชาสัมพันธ์

ถนนพระราม ๖ เขตพญาไท

กรุงเทพฯ ๑๐๕๐๐

๑๒ กรกฎาคม ๒๕๕๖

เรื่อง การจัดทำร่างแผนปฏิบัติราชการตามยุทธศาสตร์ความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล (พ.ศ.๒๕๕๕ - ๒๕๕๙)

เรียน เลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติ

อ้างถึง หนังสือสำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ ที่ นร ๐๘๐๕/๔๓๖๘ ลงวันที่ ๒๑ มิถุนายน ๒๕๕๖

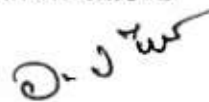
สิ่งที่ส่งมาด้วย แนวทางการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล พ.ศ.๒๕๕๕ - ๒๕๕๙
จำนวน ๒ แผ่น

ตามหนังสือที่อ้างถึง สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ (สมช.) ได้จัดการประชุม
เชิงปฏิบัติการเพื่อจัดทำร่างแผนปฏิบัติราชการตามยุทธศาสตร์ความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล
(พ.ศ.๒๕๕๕ - ๒๕๕๙) และกำหนดหน่วยงานรับผิดชอบร่วมบูรณาการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ให้เป็นไปอย่าง
มีประสิทธิภาพ โดยขอความร่วมมือกรมประชาสัมพันธ์พิจารณาแนวทางการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ความ
มั่นคงแห่งชาติทางทะเล พ.ศ.๒๕๕๕ - ๒๕๕๙ และให้ส่งคืนสำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ ภายในวันที่
๙ สิงหาคม ๒๕๕๖ ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

กรมประชาสัมพันธ์ได้กรอกข้อมูลแนวทางการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ความมั่นคงแห่งชาติ
ทางทะเล พ.ศ.๒๕๕๕ - ๒๕๕๙ ในประเด็นที่กรมประชาสัมพันธ์เกี่ยวข้อง รายละเอียดปรากฏตามหนังสือ
ที่ส่งมาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(นายอนันต์ จันทะธี)

อธิบดีกรมประชาสัมพันธ์

สำนักพัฒนานโยบายและแผนการประชาสัมพันธ์

โทร. ๐ ๒๖๑๘ ๒๓๒๓ ต่อ ๑๕๐๖, ๑๕๒๓

โทรสาร ๐ ๒๖๑๘ ๒๓๔๕, ๐ ๒๖๑๘ ๒๓๒๓ ต่อ ๑๕๒๓

เว็บไซต์ : <http://prd.go.th/plan>

รปส.....

ผอ.สนผ.....

อรวิณ/ร่าง/ตรวจ.....

ภูมิ/พิมพ์.....

แนวทางการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล พ.ศ.๒๕๕๕ - ๒๕๕๙

ประเด็นยุทธศาสตร์ ที่

แนวทางในการดำเนินงานที่

หน่วยรับผิดชอบหลัก

หน่วยรับผิดชอบร่วม

๕ การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ องค์ความรู้ และความตระหนักรู้ความสำคัญของทะเล

๕.๒ รณรงค์ให้ความรู้ การศึกษา และประชาสัมพันธ์กับประชาชนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ให้ตระหนักถึงความสำคัญและการใช้

ประโยชน์จากทะเลอย่างยั่งยืนและเหมาะสม รวมทั้งเปิดโอกาสให้เข้ามามีส่วนร่วมในการปกป้องและรักษาความมั่นคงทางทะเล

สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ

กรมประชาสัมพันธ์

แผนงาน/โครงการ	กิจกรรม	ลำดับความเร่งด่วน		ห้วงเวลาดำเนินการ				หมายเหตุ
		๑	๒	๕๖	๕๗	๕๘	๕๙	
โครงการประชาสัมพันธ์เพื่อสนับสนุนการแก้ไขปัญหาสาธารณภัยและภาวะวิกฤตกรมประชาสัมพันธ์	ผลิตสื่อประชาสัมพันธ์เพื่อเผยแพร่ในภูมิภาคและส่วนกลาง							- ประชาสัมพันธ์กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงทะเล - เนื้อหาในการประชาสัมพันธ์ต้องได้รับการสนับสนุนจากสมช. - การประชาสัมพันธ์ดำเนินการในลักษณะสอดคล้องกับงานประจำที่ดำเนินงาน - สถานีวิทยุ/สถานีโทรทัศน์ในพื้นที่ติดชายฝั่งทะเล จะมีความถี่ในการประชาสัมพันธ์มากกว่าพื้นที่ที่ไม่ติดชายทะเล
	๑.๑ วิทยุกระจายเสียง - สปอต - ข่าว/ข่าวประกอบเสียง - สกู๊ปข่าว - พุดแทรกในรายการ ๑.๒ วิทยุโทรทัศน์ - สปอต - ข่าว/สกู๊ปข่าว - อักษรวิ่ง		✓	✓	✓	✓	✓	
			✓	✓	✓	✓	✓	

แผนงาน/โครงการ	กิจกรรม	ลำดับความเร่งด่วน		หว่งเวลาดำเนินการ				หมายเหตุ
		๑	๒	๕๖	๕๗	๕๘	๕๙	
	๑.๓ เว็บไซต์ของ กปส. ส่วนกลาง และ สปข.๑ - ๘		✓	✓	✓	✓	✓	- ประชาสัมพันธ์กิจกรรม ของ คณะ กรรมการ/ อนุกรรมการที่เกี่ยวข้อง
	๑.๔ สื่อบุคคล			✓				- ขอความร่วมมือเครือข่าย ปชส. ในเรื่องสำคัญเร่งด่วน

กฎหมายทะเลและเขตทางทะเลของประเทศไทย

ผู้เขียน พลเรือเอก ณอม เจริญลาภ

- ความเป็นมาของกฎหมายทะเล
- อนุสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยทะเล
- อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ. ๑๙๘๘
- อนุสัญญา ๔ ฉบับ
- อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ. ๑๙๘๒
- สิ่งที่เกิดใหม่ในอนุสัญญา ค.ศ. ๑๙๘๒
- เขตทางทะเลและเขตแดนทางทะเลของประเทศไทย
- เขตทางทะเลของประเทศไทย
- เขตแดนทางทะเลของประเทศไทย
- เขตแดนทางทะเลระหว่างไทยกับมาเลเซียในอ่าวไทยและพื้นที่พัฒนาร่วม ไทย-มาเลเซีย
- เขตแดนทางทะเลของประเทศไทยในทะเลอันดามัน
- บทส่งท้าย

ความเป็นมาของกฎหมายทะเล

ถ้าเปรียบเทียบกับกฎหมายระหว่างประเทศอื่นๆ กฎหมายทะเลระหว่างประเทศ ถือได้ว่าเป็นเรื่องค่อนข้างใหม่แม้ว่าในอดีตแต่โบราณกาล การใช้ทะเลและมหาสมุทรในกิจการต่างๆ ของรัฐชายฝั่งจะมีมาอย่างกว้างขวาง แต่กฎหมายทะเลระหว่างประเทศในช่วงเวลาเหล่านั้นก็เป็นเพียง จารีตประเพณีชาวเรือที่ยอมรับปฏิบัติเป็นสากลเท่านั้น เช่นการยอมรับเสรีภาพแห่งทะเลหลวง การยอมรับว่าอำนาจอธิปไตยของรัฐชายฝั่งขยายออกมาในทะเลได้ ๓ ไมล์ทะเล เป็นต้น การใช้อำนาจรัฐต่างๆ ในทะเลและมหาสมุทร ก็ไม่มีบทบัญญัติสากลหรืออนุสัญญาระหว่างประเทศรองรับ จะมีผลในทางปฏิบัติเพียงใด จะขึ้นอยู่กับกำลังอำนาจของรัฐนั้นๆเอง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง คือ กำลังทางเรือหรือที่เรียกกันแพร่หลายในภาษาอังกฤษว่า Sea แนวความคิดที่จะมีบทบัญญัติสากลหรืออนุสัญญาระหว่างประเทศเกี่ยวกับทะเลเพิ่งมาเริ่มเมื่อหลังสงครามโลกครั้งที่ ๑ นี้เอง

อนุสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยทะเล

องค์การสันนิบาตชาติ ได้มองเห็นความสำคัญว่าจะต้องมีอนุสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยทะเลที่จะเป็นบทบัญญัติ และแม่บทที่ประเทศทั้งหลายในโลกจะได้ถือปฏิบัติ ขณะนั้นมีหลายปัญหาที่ควรจะได้รับการบัญญัติแนวทางเป็นสากลให้รัฐถือปฏิบัติเกี่ยวกับทะเลและมหาสมุทรประเด็นที่สำคัญที่มีความขัดแย้งกันมากคือ เรื่องทะเลอาณาเขต (Territorial Waters) ในสมัยนั้น ทะเลมีเขตทางทะเลที่สำคัญอยู่เพียง ๒ เขต คือ ทะเลอาณาเขต (Territorial Waters) กับทะเลหลวง (High Seas) เขตทางทะเลอื่นๆเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นภายหลังทั้งสิ้น

องค์การสันนิบาตชาติได้จัดให้มีการประชุมระหว่างประเทศที่กรุงเฮก ประเทศเนเธอร์แลนด์ในปี ค.ศ. ๑๙๓๐ เพื่อพิจารณาบัญญัติอนุสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยทะเลอาณาเขตประเด็นสำคัญที่ตกลงกันไม่ได้คือความกว้างของทะเลอาณาเขตของรัฐชายฝั่งว่าควรจะเป็นเท่าใด ๒๐ ประเทศมีความเห็นว่าควรใช้ความกว้าง ๓ ไมล์ทะเลตามที่ยอมรับเป็นจารีตประเพณีมาแต่เดิม ๘ ประเทศไม่ยอมรับหลักการทะเลอาณาเขตเห็นควรให้ถือเป็นเพียงเขตต่อเนื่องเท่านั้น ๑๒ ประเทศเห็นว่าควรขยายความกว้างของทะเลอาณาเขตออกไปเป็น ๖ ไมล์ทะเลและยังมีบางประเทศเห็นว่า ไม่ควรกำหนดเป็นการคงที่ว่าทุกๆประเทศที่เป็นรัฐชายฝั่งจะต้องมีทะเลอาณาเขตเท่ากันควรให้เป็นไปตามความเหมาะสมและความจำเป็น

จากความเห็นที่หลากหลายดังกล่าวทำให้หาข้อยุติไม่ได้จนกระทั่งองค์การสันนิบาตชาติหมดสภาพไปเมื่อเริ่มต้นสงครามโลกครั้งที่ ๒ The League of Nations Codification Conference at The Hague ๑๙๓๐ จึงเหลือเพียงร่างอนุสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยทะเลอาณาเขตไว้ให้ผู้ศึกษาสืบต่อมาได้ใช้ประโยชน์ในการยกร่างอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยทะเล ๑๙๕๘ เมื่อหลังสงครามโลกครั้งที่ ๒

อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ. ๑๙๕๘

มีการเริ่มพิจารณาปัญหาการบัญญัติกฎหมายทะเลระหว่างประเทศตั้งแต่ค.ศ. ๑๙๔๙ โดยคณะกรรมการกฎหมายขององค์การสหประชาชาติซึ่งตอนนั้นเพิ่งจะเริ่มจัดตั้งขึ้นใหม่ๆ ประเด็นที่ถูกนำขึ้นมาพิจารณาคือ ระเบียบทะเลหลวง ระเบียบทะเลอาณาเขตแล้วก็ตามมาด้วยเรื่องการประมงและเขตต่อเนื่องที่ประชุมสรุปว่า ระเบียบของเขตทางทะเลต่างๆ (Regime of the Maritime Zones) ล้วนเป็นเรื่องสำคัญและต่อเนื่องกัน ทั้งทางกายภาพและเขตอำนาจ (Physical and Jurisdiction) จนกระทั่ง ค.ศ. ๑๙๕๖ ในรายงานการประชุมครั้งสุดท้าย (Final report) ของคณะกรรมการฯ ได้เสนอแนะให้มีการประชุมสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเลของประเทศสมาชิกเพื่อทำความตกลงและบัญญัติกฎหมายทะเลระหว่างประเทศเกี่ยวกับประเด็นที่เกี่ยวข้องต่างๆ ขึ้น

"...The Commission therefore recommends that the General Assembly should summon an international conference of plenipotentiaries to examine the law of the sea, taking account not only of the legal but also of the technical, biological, economic and political aspects of the problems, and to embody the results of its work in to one or more international conventions or such other instrument as it may deem appropriate..." (G.Etzel Percy, geographical Aspects of the law of the Sea, AAG, ๑๙๕๙, Vol.๔๙ P.๑)

จากข้อเสนอแนะนี้จึงทำให้เกิดการประชุมสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ครั้งที่ ๑ ณ กรุงเจนีวา ค.ศ. ๑๙๕๘ โดยมีประเทศสมาชิกเข้าร่วมประชุม ๘๖ ประเทศ (ไม่เข้าร่วมประชุม ๒ ประเทศ)

หัวหน้าคณะแทนของประเทศไทย คือ พระเจ้าวรวงศ์เธอกรมหมื่นนราธิปพงศ์ประพันธ์ซึ่งพระองค์ท่านได้รับเลือกให้เป็นประธานการประชุมจากประเทศสมาชิกว่าเป็นเกียรติยศอย่างยิ่งสำหรับประเทศไทย และพระองค์ท่านเป็นส่วนพระองค์ที่หัวหน้าคณะฝ่ายไทยจึงเป็นหลวงจักรปรานี ศรีศิลปวิสูตร หมายเลข ๒ ของคณะแทน

การประชุมนี้ปรากฏผลเป็นอนุสัญญา ๔ ฉบับคือ

- อนุสัญญาว่าด้วยทะเลอาณาเขตและเขตต่อเนื่อง
- อนุสัญญาว่าด้วยทะเลหลวง
- อนุสัญญาว่าด้วยการประมงและการอนุรักษ์สิ่งที่มีชีวิตในทะเลหลวง
- อนุสัญญาว่าด้วยไหล่ทวีป

โดยมักมักเรียกอนุสัญญาทั้ง ๔ ฉบับนี้สั้นๆ ว่า อนุสัญญาเจนีวา ๑๙๘๕ (Geneva Conventions ๑๙๕๘)

นับเป็นความก้าวหน้าอย่างมากของกฎหมายทะเลที่มีบทบัญญัติของกฎหมายระหว่างประเทศหัวข้อต่างๆ อย่างมากมาย และไม่เคยมีมาก่อน อย่างไรก็ตามก็มีข้อบกพร่องหรือจุดอ่อนในอนุสัญญานี้อยู่ตามสมควร ในทางปฏิบัติ ประเด็นที่สำคัญที่สุดที่เห็นจะได้แก่ การไม่สามารถบัญญัติไว้ว่าทะเลอาณาเขตมีความกว้างเท่าใด ในบทบัญญัติเกี่ยวกับทะเลอาณาเขต จึงบัญญัติไว้เพียงแต่ว่ารัฐมีทะเลอาณาเขต ดังนี้

"ข้อ ๑.๑ อำนาจอธิปไตยของรัฐขยายต่อไปจากอาณาเขตพื้นดินและน่านน้ำภายในของรัฐจนถึงแนวประชิดชายฝั่งของตน ซึ่งเรียกว่า ทะเลอาณาเขต"

โดยที่ไม่สามารถตกลงกันได้เรื่องความกว้างของทะเลอาณาเขต ซึ่งความจริงเรื่องนี้เป็นปัญหามาตั้งแต่การประชุมขององค์การสันนิบาตชาติที่กรุงเฮก เมื่อ ค.ศ. ๑๙๓๐ ตามที่กล่าวถึงมาแล้ว สหประชาชาติจึงจัดการประชุมกฎหมายทะเลครั้งที่ ๒ ขึ้นอีกครั้งในปี ค.ศ. ๑๙๖๐ เพื่อพิจารณาประเด็นการกำหนดความกว้างของทะเลอาณาเขตเพียงเรื่องเดียว แต่การประชุมดังกล่าวไม่ปรากฏผลความตกลงเป็นข้อยุติได้ โดยสมาชิกแบ่งออกเป็น ๒ กลุ่มใหญ่ๆ คือ กลุ่มที่เสนอให้ความกว้างทะเลเป็น ๖ ไมล์ และเขตประมง ๖ ไมล์ทะเลยึดออกมา กลุ่มนี้สหรัฐอเมริกาเป็นผู้นำกลุ่มและประเทศไทยก็อยู่ในกลุ่มนี้ อีกกลุ่มมีโซเวียตรัสเซียเป็นผู้นำกลุ่มเสนอให้ทะเลอาณาเขตมีความกว้าง ๑๒ ไมล์ทะเล ความจริงแล้ว กลุ่มหลังนี้เป็นเสียงส่วนมากของที่ประชุม แต่ไม่ถึง ๒ ใน ๓ ก็เป็นอันว่าเป็นมติที่ประชุมไม่ได้ตามข้อบังคับ บทบัญญัติของอนุสัญญาเจนีวา ค.ศ. ๑๙๕๘ จึงคงไว้ตามร่างเดิม คือ ไม่มีข้อบัญญัติเกี่ยวกับความกว้างของทะเลอาณาเขต

อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ. ๑๙๘๒

โดยที่อนุสัญญาเจนีวา ๑๙๕๘ ไม่บรรลุสมดังเจตนาที่หวังกันได้แต่แรกมากนัก ประกอบกับมีประเทศเอกราชเกิดขึ้นใหม่อีกมาก และส่วนใหญ่ไม่ได้เข้าเป็นภาคีอนุสัญญานี้ แม้กระทั่ง ๘๖ ประเทศที่เข้าร่วมประชุมที่กรุงเจนีวา เมื่อ ค.ศ. ๑๙๕๘ ก็เข้าเป็นภาคีไม่ถึงครึ่ง และที่เข้าเป็นภาคี บางประเทศก็เลือกเป็นเฉพาะบางอนุสัญญาที่เป็นประโยชน์ ทำให้มีความสับสนอยู่ตามสมควร สำหรับประเทศไทยลงนามเข้าเป็นภาคีทั้ง ๔ ฉบับ ตั้งแต่ ๒๔ เมษายน ๒๕๐๑ (๑๙๕๘) และให้สัตยาบันเมื่อ ๒ กรกฎาคม ๒๕๑๑ (๑๙๖๘)

เมื่อเกิดแนวความคิดที่จะให้องค์การสหประชาชาติจัดตั้ง International Sea bed Authority ขึ้นมาบริหารกันทะเลระหว่างประเทศ ในส่วนที่ถือว่าอยู่นอกเขตอำนาจรัฐ (ทะเลหลวง) เพื่อให้สัมปทานเป็นรายได้ขององค์การสหประชาชาติ โดยถือว่าบรรดาทรัพยากรกันทะเล (แมงกานีสโนดูล) เหล่านั้นเป็น Common Heritage of mankind โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกลุ่มประเทศกำลังพัฒนาและกลุ่มรัฐหมู่เกาะก็เกิดแนวความคิดในหลักการเขตเศรษฐกิจจำเพาะ และหลักการรัฐหมู่เกาะขึ้นมา ทั้งหลายทั้งปวงเหล่านี้เป็นแรงจูงใจ และผลักดันให้มีการประชุมสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเลครั้งที่ ๓ ขึ้น การประชุมครั้งนี้ได้มีการเตรียมการครั้งแรกเกิดขึ้นเมื่อ ๑๘ ธันวาคม ๑๙๖๗ เพื่อจัดตั้ง Ad Hoc Committee to study peaceful uses of the sea-bed หลังจากนั้นก็มีการประชุมเป็นทางการในระดับต่างๆ ตลอดมา จนเสร็จสิ้นการประชุมครั้งสุดท้ายเมื่อวันที่ ๓ ธันวาคม ๑๙๘๒ เป็นการประชุม Authorized Signing Session ที่จาไมก้า และเปิดให้ลงนามเป็นภาคีที่จาไมก้า ระหว่าง ๖-๑๐ ธันวาคม ๑๙๘๒

อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ. ๑๙๘๒ จะมีความแตกต่างที่ชัดเจนกับอนุสัญญาเจนีวา ๑๙๕๘ คือ เป็นอนุสัญญาเพียงฉบับเดียว แต่รวมหัวข้อทั้งหมดของกฎหมายทะเลไว้หมด มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๓๒๐ ข้อ กับอีก ๙ แผนก บทบัญญัติเหล่านี้จะครอบคลุมเรื่องทะเลอาณาเขต เขตต่อเนื่อง การเดินเรือ และช่องแคบ รัฐหมู่เกาะ เขตเศรษฐกิจจำเพาะ ไหล่ทวีป ทะเลหลวง การบริหารและอนุรักษ์สิ่งที่มีชีวิตในทะเลหลวง รัฐไร้ฝั่งทะเล การแสวงประโยชน์ในพื้นที่กันทะเลระหว่างประเทศ การสำรวจทางวิทยาศาสตร์ในทะเล และการระงับกรณีพิพาทระหว่างประเทศเกี่ยวกับทะเล เป็นต้น และการเข้าเป็นภาคีของรัฐจะต้องอยู่ภายใต้บทบัญญัติทั้งหมด โดยไม่มีข้อสงวน ประเทศสมาชิกลงนามเป็นภาคีอนุสัญญา

สหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ. ๑๙๘๒ อย่างทั่วถ้วน เพียงวันแรกที่เปิดให้ลงนาม ก็มีประเทศสมาชิกลงนามเป็นภาคีถึง ๑๑๙ ประเทศ และในโอกาสนี้ประเทศไทยก็ลงนามเป็นภาคีอนุสัญญานี้ด้วย ปัญหาที่นับว่าสำคัญก็มี คือ ประเทศอุตสาหกรรมที่พัฒนาแล้ว ที่มีขีดความสามารถที่จะรับสัมปทานเป็นผู้ประกอบการแสวงประโยชน์กันทะเลระหว่างประเทศ ไม่ยอมลงนามเป็นภาคี เช่น สหรัฐอเมริกา เป็นต้น โดยอ้างว่า บทบัญญัติเกี่ยวกับการแสวงประโยชน์กันทะเลระหว่างประเทศนั้น International Seabed Authority เอาเปรียบผู้ประกอบการมากเกินไปจนยอมรับไม่ได้ ปัญหานี้ยังเป็นปัญหาที่แก้ไม่ตกมาถึงทุกวันนี้

ปัญหาอื่นๆ เกี่ยวกับบทบัญญัติของอนุสัญญาก็ไม่พบว่ามีข้อบกพร่องใดที่ชัดเจน การได้ประโยชน์เสียประโยชน์ของรัฐ เนื่องจากอนุสัญญานี้ย่อมมีแน่เป็นธรรมดา เช่น ประเทศไทยได้รับผลกระทบอย่างมากจากหลักการเขตเศรษฐกิจจำเพาะในเรื่องการประมง เพราะหลักการนี้ทำให้พื้นที่ประมงของเรือประมงไทยที่เคยใช้เป่าที่ทำกินในฐานะเป็นทะเลหลวงต้องเปลี่ยนสภาพเป็นเขตเศรษฐกิจจำเพาะของประเทศเพื่อนบ้านไปกว่า ๓๐๐,๐๐๐ ตารางไมล์ทะเล อย่างไรก็ตามไม่ว่าจะได้หรือเสียก็เป็นสิ่งที่ทุกประเทศต้องยอมรับและปรับตัวเองให้ได้รับผลกระทบน้อยที่สุด ไม่มีทางจะเปลี่ยนเป็นอย่างอื่นได้ เพราะนี่คือการพัฒนาของกฎหมายทะเลระหว่างประเทศ ซึ่งเป็นหลักการที่เกือบทุกประเทศทั่วโลกยอมรับเป็นกติการะหว่างประเทศ

สิ่งที่เกิดใหม่ในอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ. ๑๙๘๒ ที่สำคัญคือ

- การกำหนดความกว้างของทะเลอาณาเขตเป็น ๑๒ ไมล์ทะเล
- ใช้หลักความเป็นธรรมในการกำหนดเขตแดนระหว่างประเทศในทะเล
- หลักการเขตเศรษฐกิจจำเพาะ
- หลักการรัฐหมู่เกาะ
- นิยามของไหล่ทวีป
- ระบอบเกาะ
- ศาลกฎหมายทะเล

จนถึงปัจจุบันประเทศไทยยังไม่ได้ให้สัตยาบันอนุสัญญากฎหมายทะเล ค.ศ. ๑๙๘๒ มีการทวงถามเรื่องนี้จากสื่อมวลชนและผู้เกี่ยวข้องอยู่บ้างเป็นครั้งคราว แต่ยังไม่เคยมีการชี้แจงเป็นทางการ

เขตทางทะเลและเขตแดนทางทะเลของประเทศไทย

คำว่าเขตทางทะเล กับ เขตแดนทางทะเล สองคำนี้ ใช้กันสับสนอยู่ตามสมควร คำว่าเขตสองคำนี้ ใช้สับสนอยู่ตามสมควร คำว่าเขตทางทะเลนั้นเป็นคำแปลจากคำภาษาอังกฤษว่า Maritime Zones สำหรับคำว่าเขตแดนทางทะเล แปลมาจากคำว่า Maritime boundary ทราบอย่างนี้แล้วคงไม่ต้องอธิบายว่าความหมายแตกต่างกันอย่างไร เพราะชัดเจนในภาษาอังกฤษ แต่คำภาษาไทยดูคล้ายๆ กัน

เขตทางทะเลของประเทศไทย

จากการประกาศเขตทางทะเลต่างๆ ของประเทศไทย ซึ่งเป็นพระบรมราชโองการประกาศบ้างและประกาศสำนักนายกรัฐมนตรีบ้าง ทำให้ประเทศไทยมีเขตทางทะเลครบถ้วนตามระบอบเขตทางทะเลของกฎหมายทะเลระหว่างประเทศดังนี้คือ

๑. ประกาศสำนักนายกรัฐมนตรีเรื่อง อ่าวไทยตอนใน

ประกาศเมื่อวันที่ ๒๒ กันยายน พ.ศ. ๒๕๐๒ (เอกสารประกอบหมายเลข ๑) ความจริงแล้วประกาศนี้ คือ การประกาศอ่าวประวัติศาสตร์ของประเทศไทยนั่นเอง ด้วยการลากเส้นฐานตรงปิดปากอ่าวตอนบนหรือที่เรียกว่าอ่าวตอนใน เหนือเส้นฐานตรงไปถึงฝั่งด้านเหนือ ก็คืออ่าวประวัติศาสตร์ของประเทศซึ่งมีสถานะทางกฎหมายเป็นน่านน้ำภายใน (แผนที่ประกอบหมายเลข ๑)

๒. ประกาศพระบรมราชโองการกำหนดความกว้างของทะเลอาณาเขตของประเทศไทย

ประกาศเมื่อวันที่ ๖ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๐๙ ประกาศนี้กำหนดความกว้างของทะเลอาณาเขตของประเทศไทย ขยายออกไป ๑๒ ไมล์จากเส้นฐานที่ใช้วัดความกว้างของทะเลอาณาเขต และอำนาจอธิปไตยของประเทศไทยขยายออกไปจนสุดขอบนอกของทะเลอาณาเขต (เอกสารประกอบหมายเลข ๒)

๓. ประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่องเส้นฐานตรงและน่านน้ำภายในของประเทศไทย

ประกาศเส้นฐานตรงมีทั้งสิ้นรวม ๓ ครั้ง ครั้งที่ ๑ เมื่อวันที่ ๑๑ มิถุนายน ๒๕๑๓ เป็นการประกาศเส้นฐานตรงคลุม ๓ บริเวณ คือ

บริเวณที่ ๑ จากแหลมสิงห์ จังหวัดจันทบุรี โอบรอบนอกหมู่เกาะช้าง เกาะกูด และเข้าบรรจบชายฝั่งที่หลักเขตแดนไทย - กัมพูชา ที่ ๗๓ ที่แหลมสารพัดพิษ จังหวัดตราด

บริเวณที่ ๒ จากแหลมใหญ่ จังหวัดสุราษฎร์ธานี โอบรอบนอกผ่านหมู่เกาะต่างๆ เกาะสมุย เกาะพะงัน แล้วโอบรอบนอกเกาะต่างๆ ที่อยู่เหนือขึ้นไปด้านนอกสุด จนเข้าบรรจบฝั่งที่แหลมหน้าถ้ำ จังหวัดชุมพร

บริเวณที่ ๓ อยู่ทางด้านทะเลอันดามัน โดยเริ่มต้นจากตอนใต้เกาะภูเก็ต โอบรอบเกาะต่างๆ ที่ใกล้ฝั่งลงไปจนเข้าบรรจบฝั่งที่หลักเขตแดนไทย-มาเลเซีย ที่ ๑ ที่ผาขาว จังหวัด

การประกาศเส้นฐานตรงครั้งที่ ๒ เมื่อ ๑๗ สิงหาคม ๒๕๓๕ เป็นการประกาศเส้นฐานตรงบริเวณที่ ๔ อยู่ด้านอ่าวไทย โดยเริ่มจากเกาะกงออก (ซึ่งเป็นเกาะหนึ่งอยู่ทางตอนใต้เกาะสมุย และเป็นจุดฐานจุดหนึ่งของระบอบเส้นฐานตรงบริเวณที่ ๒) ผ่านเกาะกระ เกาะโลซิน และเข้าบรรจบฝั่งที่จะเขตแดนไทย-มาเลเซีย ณ ปากน้ำโกลก จังหวัดนราธิวาส ครั้งที่ ๓ ซึ่งเป็นการประกาศแก้ไขชื่อและคำพิภพของเส้นฐานตรง บริเวณที่ ๓ ลำดับที่ ๕ ๑๒ และ ๒๒ ตามลำดับ เมื่อวันที่ ๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๖ (แผนที่ประกอบหมายเลข ๑)

๔. พระบรมราชโองการประกาศเขตไหล่ทวีปของประเทศไทยด้านอ่าวไทย

ประกาศเมื่อ ๑๘ พฤษภาคม ๒๕๑๖ เส้นนี้เป็นเส้นเขตแดนในไหล่ทวีประหว่างประเทศไทยกับกัมพูชาและเวียดนาม รวมทั้งไทยกับมาเลเซียในอ่าวไทยตอนล่างด้วย เส้นเขตแดนที่ประกาศนี้ทำให้เกิดพื้นที่ทับซ้อนกับประเทศของเวียดนามและกัมพูชาที่ประกาศก่อนแล้ว เมื่อ พ.ศ. ๒๕๑๔ และ ๒๕๑๕ ตามลำดับ (แผนที่ประกอบหมายเลข ๒)

๕. พระบรมราชโองการประกาศเขตเศรษฐกิจจำเพาะของประเทศไทย

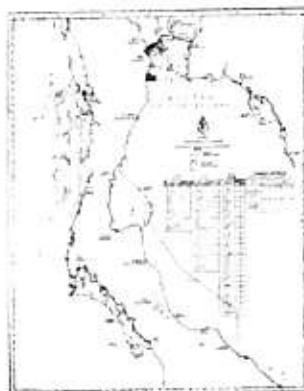
ประเทศไทยประกาศเขตเศรษฐกิจจำเพาะครั้งที่ ๑ เมื่อ ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๔ (เอกสารประกอบหมายเลข ๓) จากประกาศจะเห็นว่าเป็นการกำหนดโดยหลักการตามบทบัญญัติของอนุสัญญาว่าเขตเศรษฐกิจจำเพาะจะมีความกว้างไม่เกิน ๒๐๐ ไมล์ทะเลจากเส้นฐานที่ใช้วัดความกว้างของทะเลอาณาเขตประเทศไทยกับประกาศเดิมที่ตามหลักการดังกล่าว โดยมีได้กำหนดคำพิภพของส่วนที่อยู่ตรงข้ามหรือประชิดกับประเทศเพื่อนบ้าน เหตุผลเรื่องนี้จะเป็นเรื่องเกี่ยวกับท่าที่ทางกฎหมายในการเจรจาเรื่องเขตทับซ้อนที่จะต้องมีการเจรจากันต่อไปในอนาคต เวียดนาม และกัมพูชา ก็ประกาศในลักษณะนี้ก่อนหน้านี้แล้ว

ประเทศไทยได้มีการประกาศเขตเศรษฐกิจจำเพาะครั้งที่ ๒ คือ ประกาศเขตเศรษฐกิจจำเพาะของราชอาณาจักรไทยด้านอ่าวไทยที่ประชิดกับเขตเศรษฐกิจจำเพาะของมาเลเซีย ประกาศเมื่อ ๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๑ (แผนที่ประกอบหมายเลข ๓) เหตุผลของการประกาศ คือ เพื่อสนับสนุนท่าทีทางกฎหมายของฝ่ายไทยในการเจรจาประมงกับมาเลเซีย การประกาศเขตเศรษฐกิจจำเพาะครั้งที่ ๓ ซึ่งเป็นการประกาศครั้งสุดท้าย คือ ประกาศเขตเศรษฐกิจจำเพาะของประเทศไทยด้านทะเลอันดามัน ซึ่งประกาศเมื่อ ๑๘ กรกฎาคม ๒๕๓๑ (แผนที่ประกอบหมายเลข ๔) การประกาศนี้ คือการยืนยันเขตแดนทางทะเลระหว่างประเทศไทยกับพม่า อินเดีย อินโดนีเซีย และมาเลเซีย ซึ่งได้ทำความตกลงกันแล้ว ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๑๒-๒๕๒๖

เอกสารประกอบ
หมายเลข ๑

ประกาศอ่าวไทยตอน
ใน
(อ่าวประวัติศาสตร์)

แผนที่ประกอบหมายเลข ๑

อ่าวประวัติศาสตร์และเส้นฐานตรง ไทย-เวียดนาม-กัมพูชา
ของประเทศไทย

เอกสารประกอบ
หมายเลข ๒

ประกาศพระบรมราช
โองการกำหนดความ
กว้างทะเลอาณาเขต
ของประเทศไทย

แผนที่ประกอบ
หมายเลข ๒

เส้นเขตไหล่ทวีป
และมาเลเซียในอ่าว
ไทย

เอกสารประกอบหมายเลข ๓.๑

ประกาศเขตเศรษฐกิจจำเพาะของ
ประเทศไทย

แผนที่ประกอบ
หมายเลข ๓

เส้นเขตเศรษฐกิจ
จำเพาะตามประกาศ
เขตเศรษฐกิจ
ไทย - มาเลเซีย
ด้านอ่าวไทยของไทย

เอกสารประกอบ
หมายเลข ๓.๒

ประกาศเขตเศรษฐกิจ
จำเพาะของประเทศ
ไทย

แผนที่ประกอบ
หมายเลข ๔

แผนที่ต่อท้ายประกาศ
เขตเศรษฐกิจจำเพาะ
ของไทยด้านทะเลอัน
ดามัน

เขตแดนทางทะเลของประเทศไทย

ในอ่าวไทย ประเทศไทยมีเขตแดนทางทะเลที่ประชิดและตรงกันข้าม คือ กัมพูชา เวียดนาม และมาเลเซีย จากการประกาศเขตไหล่ทวีปของเวียดนามเมื่อ พ.ศ. ๒๕๑๔ กัมพูชาเมื่อ พ.ศ. ๒๕๑๕ และของไทยเมื่อ พ.ศ. ๒๕๑๖ ทำให้ทั้ง ๓ ประเทศมีพื้นที่ทับซ้อนกันในอ่าวไทย ประมาณ ๑๐,๐๐๐ ไมล์ทะเล (แผนที่ประกอบหมายเลข ๒) ในปี พ.ศ. ๒๕๓๔ กัมพูชาและเวียดนามได้ทำความตกลงที่เรียกว่า Working Arrangement Line คือ เส้นแบ่งที่กำหนดให้กัมพูชาอยู่ทางเหนือของพื้นที่ทับซ้อน และเวียดนามอยู่ทางเหนือของพื้นที่ทับซ้อน และเวียดนามอยู่ทางส่วนใต้ ความตกลงนี้ทำให้ไทยมีพื้นที่ทับซ้อนกับเวียดนามเพียงส่วนได้มีพื้นที่ประมาณ ๖,๐๐๐ ตารางกิโลเมตร สำหรับส่วนบนเป็นความทับซ้อนกับกัมพูชา มีพื้นที่ประมาณ ๒๖,๐๐๐ ตารางกิโลเมตร

ประเทศไทยได้เจรจากับเวียดนามเรื่องการกำหนดเขตแดนระหว่างเวียดนามกับไทยในอ่าวไทย โดยเริ่มต้นการเจรจาดังแต่เดือนกันยายน ๒๕๓๕ จนมีความตกลงเป็นข้อยุติได้ เมื่อเดือนกรกฎาคม ๒๕๔๐ หลังจากการเจรจาดังแต่เป็นทางการ ๔ ครั้ง ในเวลา ๖ ปี เส้นเขตแดนไทย-เวียดนาม ปรากฏอยู่แล้วในแผนที่ประกอบหมายเลข ๒ ประเทศไทยได้เริ่มเจรจาปัญหาพื้นที่ทับซ้อน ๒๖,๐๐๐ ตารางกิโลเมตรกับกัมพูชา ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๓๔ เป็นครั้งแรก จากนั้นก็ชะงักงันไปหลายปี เนื่องจากปัญหาการเมืองภายในของกัมพูชา มาเริ่มต้นอีกครั้งในปี ๒๕๔๕ และติดต่อมาจนถึงขณะนี้ มีการเจรจาดังแต่เป็นทางการมาแล้วประมาณ ๕ ครั้ง ก็พูดได้เพียงแต่ว่ามีความก้าวหน้าไปตามสมควร

เขตแดนทางทะเลระหว่างไทยกับมาเลเซียในอ่าวไทยและพื้นที่พัฒนาร่วม ไทย-มาเลเซีย

ไทยและมาเลเซียได้เจรจาเรื่องเส้นเขตแดนของทั้งสองประเทศ ในทะเลอาณาเขตและเขตไหล่ทวีปบริเวณตอนใต้ของอ่าวไทยฝั่งตะวันตกมาตั้งแต่เดือนกันยายน ๒๕๑๕ ซึ่งการเจรจาดังแต่ครั้งแรกเมื่อ ๕-๖ กันยายน ๒๕๑๕ สามารถทำความตกลงกันได้ ตั้งแต่กึ่งกลางปากแม่น้ำโกลกออกไปในทะเลอาณาเขต ๑๒ ไมล์ทะเล และต่อออกไปในเขตไหล่ทวีปอีกประมาณ ๒๔ ไมล์ทะเล รวมเป็น ๓๖ ไมล์ทะเล (แผนที่ประกอบหมายเลข ๖) จากนั้นการเจรจาก็หยุดไปหลายปี เนื่องจากอุปสรรคของสภาพการเมืองภายในของประเทศไทย มาเริ่มต้นเจรจาดังแต่อีกครั้งเมื่อเดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๒๑ เพื่อจะต่อเส้นเขตแดนในเขตไหล่ทวีปออกไปให้บรรจบกับเส้น claim ของเวียดนามที่กลางอ่าวไทยตอนล่าง การเจรจาดังแต่ครั้งนี้บรรยากาศไม่ราบรื่นเหมือนการเจรจาดังแต่ครั้งแรกเมื่อ ๖ ปีที่แล้ว ผลการเจรจาไม่สามารถตกลงกันได้ ในที่สุดก็จบลงด้วยการบันทึกข้อเสนอของทั้งสองฝ่ายไว้เป็นหลักฐาน คือ ฝ่ายมาเลเซียเสนอเส้นเขตแดนที่ต่อออกไปเป็นประมาณเส้นมัธยฐานไม่ให้ effect กับเกาะโลวินของไทย ในฐานะเป็นจุดฐาน ฝ่ายไทยเสนอเส้นที่ต่อออกไป โดยเส้นมัธยฐานเช่นกัน แต่ให้ effect กับเกาะโลซินของไทยเต็มที่ ข้อเสนอที่แตกต่างกันนี้ทำให้เกิดพื้นที่ทับซ้อนประมาณ ๗,๒๕๐ ตารางกิโลเมตร (แผนที่ประกอบหมายเลข ๗)

แผนที่ประกอบหมายเลข ๖

แผนที่ต่อท้ายบันทึกการเจรจา
ระหว่างไทย-มาเลเซีย

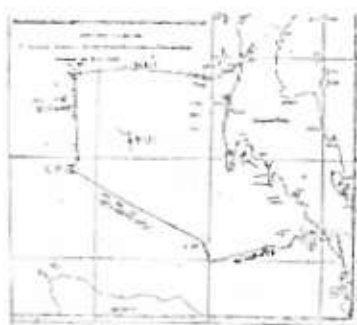

แผนที่ประกอบ

หมายเลข ๗

JDA ไทย-
มาเลเซีย

มาถึงช่วงนี้การเจรจาระดับเจ้าหน้าที่ดูเหมือนจะมาถึงทางตัน บรรยากาศทางการเมืองก็ตึงเครียดขึ้น จากปัญหาเรือประมงไทยเข้าไปจับปลาในบริเวณพื้นที่ทับซ้อนนี้แล้วถูกเจ้าหน้าที่มาเลเซียจับไปดำเนินคดี ขณะนั้นนายกรัฐมนตรีของไทยคือ พลเอกเกรียงศักดิ์ ชมะนันทน์ และนายกรัฐมนตรีของมาเลเซียคือ ดาโต๊ะ อูสเซน ออน ทั้งสองท่านมีความคุ้นเคยและสนิทสนมกันเป็นส่วนตัว จึงได้ตกลงใจที่จะคลี่คลายปัญหานี้ โดยกำหนดให้มีการเจรจาที่จังหวัดเชียงใหม่ เมื่อวันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๒ ผลของการเจรจา คือ ความตกลงจัดตั้งพื้นที่พัฒนาร่วมไทย-มาเลเซีย ในพื้นที่ทับซ้อนดังกล่าว ความตกลงนี้เรียกกันว่า MOU เชียงใหม่ (แผนที่ประกอบหมายเลข ๘)

แผนที่ประกอบหมายเลข ๘
เขตแดนทางทะเลของไทยในทะเล
อันดามัน

เขตแดนทางทะเลของประเทศไทยในทะเลอันดามัน

จากแผนที่ประกอบหมายเลข ๘ ซึ่งแสดงเขตแดนทางทะเลของประเทศไทยในทะเลอันดามันเหนือสุดที่ทอดในทางขวางคือ เส้นเขตแดนเศรษฐกิจจำเพาะและทะเลอาณาเขตบางส่วนระหว่างไทยกับพม่า เริ่มต้นจากบริเวณทางตอนเหนือของเกาะสุรินทร์ ทอดไปทางซ้ายหรือทิศตะวันตก ประมาณ ๑๔๐ ไมล์ทะเลไปบรรจบกับจุดร่วมไทย-พม่า-อินเดีย ที่ประมาณกลางทะเลอันดามัน สำหรับเส้นเขตแดนไทย-พม่า ในทะเลภายในตั้งแต่เหนือเกาะสุรินทร์ เข้ามาจนถึงปากแม่น้ำปากจั่นยังไม่มี ความตกลงระหว่างกัน

จากจุดร่วม ไทย-พม่า-อินเดีย ทอดมาทางทิศตะวันตกเฉียงใต้ ประมาณ ๑๘๐ ไมล์ทะเล มาบรรจบกับจุดร่วมไทย-อินเดีย-อินโดนีเซีย เป็นเขตเศรษฐกิจจำเพาะของไทยกับอินเดีย

จากจุดร่วม ไทย-อินโดนีเซีย-อินเดีย ทอดมาทางทิศตะวันตกเฉียงใต้ ประมาณ ๑๘๐ ไมล์ทะเล มาบรรจบกับจุดร่วมไทย-อินโดนีเซีย-มาเลเซีย เป็นเขตกันทะเล (Sia bed) ระหว่างไทยกับอินโดนีเซีย (ความหมายก็ทำนองเดียวกับเขตไหล่ทวีป แต่ที่ไม่ใช้คำว่าไหล่ทวีปเพราะน้ำลึกมากกว่า ๑,๐๐๐ เมตร อาจจะมีปัญหาของนิยามคำว่าไหล่ทวีปตามอนุสัญญาเจนีวา ๑๙๕๘ - ความตกลงนี้เจรจากันเมื่อ ค.ศ. ๑๙๗๓-๑๙๗๕)

จากจุดร่วม ไทย-อินโดนีเซีย-มาเลเซีย เส้นเขตแดนทอดมาทางทิศตะวันตกเฉียงเหนือเล็กน้อย อ้อม ๑๒ ไมล์ รอบด้านใต้หมู่เกาะราวี-อาดัง เข้าไปจนถึงกลางของเกาะตะรุเตา-ลังกาวิ และจนถึงหลักเขตแดนไทย-มาเลเซีย ที่ ๑ ที่ผาขาว จังหวัดสตูล ความจริงแล้ว เส้นเขตแดนช่วงนี้มีความเป็นมายืดยาวตั้งแต่ ค.ศ.

บทส่งท้าย

ประเทศไทยมีผืนแผ่นดินประมาณ ๕๐๐,๐๐๐ ตารางกิโลเมตร มีผืนน้ำประมาณ ๓๐๐,๐๐๐ ตารางกิโลเมตร ซึ่งมีสภาพเป็นทั้งน่านน้ำภายใน ทะเลอาณาเขต และเขตเศรษฐกิจจำเพาะ มีรัฐมีเขตอำนาจที่แตกต่างกันไป ไม่เหมือนแผ่นดินที่มีอำนาจอธิปไตยสมบูรณ์โดยตลอด อย่างไรก็ตาม ประเทศไทยก็โชคดีที่เป็นเจ้าของทะเลที่สำคัญถึง ๒ บริเวณที่มีคุณสมบัติแตกต่างกัน คือ ทะเลน้ำตื้นในอ่าวไทย และทะเลน้ำลึกในทะเลอันดามัน จนถึงทุกวันนี้ดูเหมือนว่า ทะเลยังเป็นของแปลกใหม่และไม่คุ้นเคยกับคนไทยอยู่เป็นอันมาก กฎหมายทะเลก็เลยพลอยกลายเป็นเรื่องที่ไม่ค่อยคุ้นเคยกับนักกฎหมายไทยไปด้วย

แผนที่ประกอบหมายเลข

๕

แผนที่ต่อท้ายความตกลง
ไทย-มาเลเซีย บริเวณปาก
แม่น้ำกลอง